

Valtuusto

17.12.2020

Kokoustiedot

Aika 17.12.2020 torstai klo 9:00

Paikka Sähköinen Teams-kokous

Lisätietoja Valtuuston jäsenille on lisäksi varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen kokoustilassa: Uusi lastensairaala, luentosali Hattivatti, Stenbäckinkatu 9. Yleisölle on varattu mahdollisuus seurata kokousta seuraavassa tilassa: Puistosairaala (Lastenkliniikka), Niilo Hallman-sali, Stenbäckinkatu 11.

Käsiteltävät asiat

Järjestysnro	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen avaaminen	2
2	Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen	3
3	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
4	Pöytäkirjan tarkastaminen	5
5	Infoasiat	6
6	Esitys HUS-kuntayhtymän vuoden 2020 talousarvion sitovien tavoitteiden muuttamisesta	7
7	Esitys vuoden 2021 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2021 - 2023	12
8	Omavelkaisen takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle	22
9	Terveystieteiden tutkimuskeskuksen toimintasuunnitelman päivitys	26
10	HUSin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset	29
11	Eron myöntäminen hallituksen jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali	30
12	Eron myöntäminen HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali	31
13	Eron myöntäminen HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali	32
14	Ilmoitusasiat	34

Valtuusto

17.12.2020

1

Asianro HUS/1338/2020

Kokouksen avaaminen

Selostus

Päätösesitys

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Valtuusto

17.12.2020

2

Asianro HUS/1338/2020

Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen

Selostus

HUSin perussopimuksen 8 §:n 1 momentin mukaan jäsenkuntien valtuustot valitsevat HUSin valtuustoon kahdesta viiteen (2-5) jäsentä sekä kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenkunnan valitsemien jäsenten lukumäärä määräytyy peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa. Lisäksi Helsingin yliopistolla on oikeus nimetä valtuustoon kaksi jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä.

Liitteenä 1 on jäsenkuntien valtuustojen ja Helsingin yliopiston päätösten mukaisesti laadittu valtuuston ääniluettelo, josta käyvät ilmi valtuuston jäsenet sekä heidän varajäsenensä ja äänimääränsä.

Valtuuston sihteeri toimeenpanee kokouksessa nimenhuudon.

Päätösesitys

Valtuusto päättää hyväksyä ääniluettelon nimenhuudon edellyttämässä muodossa.

Liitteet

Liite 1: Ääniluettelo

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus

Hallintosäännön 87 §:n 3 ja 4 momentin mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään seitsemän (7) päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuuston jäsenelle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus sekä tiedoksi jäsenkuntien kunnanhallituksille ja Helsingin yliopistolle. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kuntayhtymän verkkosivuilla. Kokouskutsu laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Kutsu valtuuston kokouksesta on lähetetty valtuuston jäsenille ja hallituksen jäsenille sekä tiedoksi jäsenkuntien kunnanhallitukselle ja Helsingin yliopistolle kirjeellä, joka on lähetetty joulukuun 10. päivänä 2020. Lisäksi kokouskutsu on asetettu samana päivänä nähtäväksi kuntayhtymän verkkosivuilla.

Valtuusto on HUSin perussopimuksen 8 §:n 5 momentin mukaan päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta (2/3) jäsenistä on saapuvilla ja he edustavat vähintään puolta kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

Päätösesitys

Valtuusto toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Valtuusto

17.12.2020

4

Asianro HUS/1338/2020

Pöytäkirjan tarkastaminen

Selostus

Hallintosäännön 108 §:n 2 momentin mukaan valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuuston jäsentä tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköpostin välityksellä siten, että pöytäkirjan tarkastajat kuittaavat sähköpostitse pöytäkirjan hyväksytyksi. Sähköpostikuitaukset tallennetaan pöytäkirjan yhteyteen, kunnes pöytäkirjaan on täydennetty pöytäkirjantarkastajien allekirjoitukset.

Hallintosäännön 111 §:n 2 momentin mukaan toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

Päätösesitys

Valtuusto valitsee kaksi jäsentä tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Valtuusto

17.12.2020

5

Asianro HUS/1339/2020

Infoasiat

Selostus

- Toimitusjohtajan ajankohtaiskatsaus
toimitusjohtaja Juha Tuominen
- Katsaus ajankohtaiseen koronatilanteeseen
johtajaylilääkäri Markku Mäkijärvi
- Hankintatoimen korjaavat toimenpiteet vuonna 2020 ja
kehittämissuunnitelma vuodelle 2021
toimialajohtaja Jyrki Putkonen

Päätösesitys

Merkitään tiedoksi.

Esitys HUS-kuntayhtymän vuoden 2020 talousarvion sitovien tavoitteiden muuttamisesta

Selostus

Talousarvion 2020 HUS-kuntayhtymätasoiset tavoitteet ja sitovuus

HUSin valtuusto hyväksyi kokouksessaan 12.12.2019 (§ 43) vuoden 2020 talousarvion sekä vuosien 2020 - 2022 taloussuunnitelman kuntayhtymätasoisena. Kokouksessaan 11.6.2020 (§ 17) valtuusto päätti myöntää vuoden 2020 talousarvion investointiosaan 10,0 milj. euroa keskinäisen potilasvakuutusyhtiön perustamista varten. Lisäksi valtuusto päätti muuttaa päätöstään 14.6.2018 (§ 11) ja hyväksyä Jorvin sairaalan K-leikkausosaston ja alapuolisten tilojen peruskorjausinvestoinnin enimmäiskustannuksiksi 53 milj. euroa.

Valtuuston hyväksymä talousarvio sisältää HUS-kuntayhtymätasoiset strategiset painopisteet ja avaintavoitteet sekä kuntalain mukaiset valtuustoon nähden sitovat taloudelliset tavoitteet. Kuntalain mukaiset sitovat tavoitteet rajattiin neljään taloudelliseen tavoitteeseen. Lain hengen mukaista on, että mikäli mm. toiminnan sisällössä tapahtuvien muutosten takia ja johtamistoimenpiteistä huolimatta sitovaa taloudellista tavoitetta ei ennusteen mukaan tulla saavuttamaan, tulee valtuuston tehdä uusi päätös sitovien tavoitteiden tasosta ennen talousarviovuoden loppua. Koska strategisten vuositavoitteiden osalta ei ole toteumakehityksen perusteella tarkoituksenmukaista päättää uudesta sitovuustasosta, niitä ei sisällytetty kuntalain mukaisiin sitoviin tavoitteisiin. Taloudellisten tavoitteiden osalta tilinpäätöksessä toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen talousarvioon että joulukuussa valtuustossa päivitettävään sitovuustasoon.

Kuntayhtymätasolla kuntalain mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 2020 talousarviossa muodostuvat neljästä taloudellisesta tavoitteesta;

- Tilikauden tulostavoite
- Sitovat nettokulut
- Tulosalueiden investointien yhteismäärä
- Pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä vuoden lopussa

Taloussuunnittelukaudelle 2020 – 2023 tavoitteeksi asetettiin tasapainoinen talous. Vuodelle 2020 tavoitteeksi asetettiin kuitenkin 40 milj. euroa alijäämäinen tulostavoite. Siten varmistettiin se, että talousarvioon voitiin sisällyttää palvelujen tarpeen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät resurssit ja varautua Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönoton ja sen yhteydessä toteutettavien tuotantosupistusten aiheuttamiin kertaluontoisiin kulueriin vuonna 2020.

Talousarviovuodelle 2020 HUS-kuntayhtymätasolla sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi asetettiin kuntayhtymän sitovat nettokulut, joka mahdollistaa toimintatuottojen, rahoituserien muutoksen ja muun kuin jäsenkuntamyynnin joustavan huomioimisen sitovassa tavoitteessa. Sitovilla nettokuluilla tarkoitetaan jäsenkunnille kohdistuvan erikoissairaanhoidon palvelutuotannon kuluja. Sitovien nettokulujen tasoksi 2020 talousarviossa vahvistettiin 1 837,0 milj. euroa. Sitovat nettokulut ovat yhtä suuret kuin jäsenkuntien

Valtuusto

17.12.2020

maksuosuus vähennettynä tilikauden tuloksella (alijäämä kasvattaa sitovia nettokuluja ja ylijäämä puolestaan pienentää sitovia nettokuluja).

Investointien sitovat tavoitteet ovat vuositason tavoitteita, vaikka ohjelma laaditaan nelivuotiskaudelle 2020 – 2023. Investointiosan sitovana tavoitteena oli kuntayhtymän tulosalueiden investointien yhteismäärä 240,0 milj. euroa. Lisäksi kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankekohtaisen enimmäiskustannuksen osalta.

Kuntayhtymän rahoitusosan sitovaksi tavoitteeksi asetettiin pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä vuoden lopussa 662,22 milj. euroa. (Vuonna 2019 sitova tavoite oli pitkäaikaisen lainakannan muutos).

Tuloslaskelmaosan sitovien tavoitteiden päivitys ja perusteet

HUSin toimintaan ja talouteen vaikutti suunnitellusti tammi-maaliskuussa Apotti GL 2.1 käyttöönotto. Järjestelmä otettiin käyttöön 1.2.2020 Lohjan, Hyvinkään ja Porvoon sairaanhoitoalueilla, Raaseporin sairaalassa, sekä Hysin psykiatrian ja naistentautien tulosyksiköissä.

Maaliskuussa puhjennut covid-19 -epidemia muutti ennalta suunnitellun tuotantoprofiilin. Epidemiaan varautumisen seurauksena suunniteltua toimintaa jouduttiin ajamaan alas sekä keskittämään resursseja epidemian hoitoon. Normaalityötuotannon vaiheeseen päästiin sairaanhoidollisen palvelutuotannon osalta vaiheittain vasta syys-lokakuussa. Epidemiaan varautuminen ja sen hoito aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia. Lisäksi mm. Apotin GL 2.2 käyttöönottoa jouduttiin siirtämään covid-19 -epidemian vuoksi toukokuun alusta loka-marraskuun vaihteeseen ja myös tästä aiheutui HUSille lisäkustannuksia.

Marraskuun alussa tulosaluekohtaisesti päivitetty 2020 vuosiennuste pohjautuu tammi-syyskuun toteumatietoihin ja niiden perusteella muodostettuun näkemykseen loppuvuoden kehityksestä huomioiden edellä mainittu Apotin GL 2.2 käyttöönotto. Ennuste pitää sisällään covid-19 -epidemiasta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset, mutta siinä ei ole huomioitu arvioitua valtion avustuksen määrää kuin diagnostiikkakeskuksen rajatetaulukseen saatavan erillisen STM:n avustuksen osalta. Valtion avustuksen vaikutus tilikauden tulokseen ja sitoviin nettokuluihin on esitetty laskennallisesti listatekstin **liitteissä 2-3**.

Kuntalain vaatimusten mukaisesti taseen alijäämät on katettava 4 vuoden kuluessa niiden syntymisestä, taloussuunnittelukaudelle 2021 – 2023 on laadittu suunnitelma vuosien 2019 15,0 milj. euroa ja 2020 40,0 milj. euron alijäämien kattamiseksi vuosina 2022 - 2024. Vuodelle 2021 on asetettu nollatulostavoite, koska ensi vuodelle tulee vielä covid-19 -epidemian heijastevaikutuksia mm. 64 milj. euron vuodelta 2020 siirtyvästä hoitovelasta.

Liitteessä 2 on esitetty päivitetyn vuosiennusteen perusteella laadittu uusi esitys HUS-kuntayhtymän sitoviksi nettokuluiksi 2020 talousarviossa. Laskelmassa on esitetty omassa sarakkeessaan arvio valtion korvauksista covid-19 -epidemian hoidon kustannuksiin.

Valtuusto

17.12.2020

Liitteessä 3 on esitetty HUS-kuntayhtymän 2020 päivitetty tulosenuste yksiköittäin. Luvut on esitetty operatiivisen toiminnan mukaisina. Arvio covid-19 -epidemian kustannuksiin saatavasta valtionavustuksesta on esitetty omassa sarakkeessaan HUS Yhteiset -tulosalueen kohdalla. Erän mahdollisesta kohdentamisesta yksiköille ei ole tehty päätöstä.

Liitteessä 3 on myös esitetty sitovien nettokulujen päivitetty vuosiennuste sairaanhoitoalueittain. HUS-kuntayhtymätasolla sitovien nettokulujen yhteismääräksi ennustetaan 1 892,7 milj. euroa ja ennustettu talousarvio-ylitys koko vuodelta on 55,7 milj. euroa (3,0 %).

Eduskunta on hyväksynyt neljännessä ja seitsemännessä lisätalousarvioissa covid-19-epidemiaan liittyviä kuntatalouden tukitoimenpiteitä. Avustus toteutetaan valtionavustuksena, josta on annettu valtioneuvoston asetus covid-19-epidemiasta sairaanhoitopiireille aiheutuvien kustannusten ja alijäämän korvaamiseksi myönnettävästä väliaikaisesta kompensaatiosta. Asetus tuli voimaan 1.9.2020 ja on voimassa 31.12.2021 saakka. Avustusta myönnetään erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 7 §:n mukaisille sairaanhoitopiirin kuntayhtymille valtion talousarvioon varaaman määrärahan puitteista.

HUS jätti ensimmäisen valtionavustushakemuksen VM:lle 25.9.2020 (HUS/1916/2020): covid-19-epidemiasta sairaanhoitopiireille aiheutuvien kustannusten ja alijäämän korvaamiseksi myönnettävästä väliaikaisesta kompensaatiosta. Valtiovarainministeriö päätti ensimmäisestä avustuksesta 24.11.2020 (VN/13869/2020) kuultuaan sosiaali- ja terveysministeriötä. Avustus maksetaan sairaanhoitopiireille vuoden 2020 loppuun mennessä. Toinen anomus on jätetty VM:lle 21.11.2020 (HUS/1916/2020-5). Toisesta anomuksesta päätös on luvattu vuoden 2020 loppuun mennessä, maksatus mennee vuoden 2021 alkupuolelle.

Avustus on yleisavustus covid-19-epidemiasta 16.3.2020 jälkeen sairaanhoitopiireille aiheutuneiden kustannusten ja alijäämän kompensoimiseksi. Avustusta saa käyttää covid-19-epidemiaan varautumiseen, sen torjuntaan ja hoitoon, niihin liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin sekä muihin välttämättömiin covid-19-epidemiasta sairaanhoitopiirin toiminnalle aiheutuneisiin kustannuksiin. Avustuksen tarkoitus on vähentää sairaanhoitopiirin jäsenkuntien rahoitusosuutta siltä osin, kun avustuksella korvataan kunkin jäsenkunnan vastattaviksi kuuluvia kustannuksia. Avustuksella ei siten voida kerryttää sairaanhoitopiirin talouteen ylijäämää tai kattaa aiemmilta vuosilta syntynyttä alijäämää.

Avustuksen kokonaissummasta jaetaan enintään 4/5 sairaanhoitopiirien jäsenkuntien asukasmäärien perusteella ja enintään 1/5 jaetaan edelleen kolmeen tasasuuruiseen osaan sairaanhoitopiirissä toteutuneiden covid-19-tartunnan saaneiden potilaiden hoidosta aiheutuneiden tehohoitovuorokausien, vuodeosastohoitovuorokausien sekä koronavirustartunnan toteamiseksi tehtyjen testien määrän perusteella. Lisäksi avustuksesta korvataan sairaanhoitopiireille aiheutuneet käyttöomaisuushankinnat. Molemmat avustukset ovat suuruudeltaan 200 milj. euroa.

HUSin osuus VM:n myöntämästä ensimmäisestä avustuserästä oli noin 71,1 milj. euroa, josta 69,5 milj. euroa kirjataan tukiin ja avustuksiin / alijäämän kattamiseen. Loppuosa 1,6 milj. euroa kohdennetaan covid-19-epidemian vuoksi tehtyihin käyttöomaisuushankintoihin.

Valtuusto

17.12.2020

Mikäli VM:ltä saadaan covid-19-avustusta koko vuoden tasolla ennakoitu noin 144 milj. euroa ajanjaksolle 1.1.2020 – 31.3.2021 tästä kohdistuu vuodelle 2020 116,1 milj. euroa (= tilikauden 2020 ennustettu alijäämä -156,0 milj. euroa – TA 2020 laadinnan yhteydessä suunniteltu alijäämä -40,0 milj. euroa). Loppuosa kohdennetaan vuoden 2021 kustannusten kattamiseen. Sitovat nettokulut ovat tällöin 1 776,7 milj. euroa, jotka alittavat talousarvion 60,3 milj. eurolla, -3,3 %. Valtionavustusta ei ole sisällytetty vuosiennusteeseen. Mikäli valtionavustus ei kata talousarvion ylittävää alijäämää, sitovien nettokulujen tavoite muuttuu vastaavalla summalla kuin tilikauden tulos. Eli alijäämän kasvu kasvattaa myös sitovia nettokuluja.

Lisäksi HUS on anonut STM:ltä valtionavustusta 11.11.2020 (HUS/2979/2020) covid-19-epidemian rajatestaukseen ja analyysitoimintaan aikavälille 10/2020 – 07/2021 yhteensä 200 milj. euroa. Tämän osalta vuodelle 2020 kohdistuva osuus on huomioitu vuosiennusteessa.

Vuoden 2020 ennustaminen on vallitsevan epidemiatilanteen vuoksi poikkeuksellisen haastavaa. Mikäli valtiolta saatava avustus ei kata alkuperäisen talousarvion 40,0 milj. euron ylittävää alijäämää, esitetään että, valtuusto valtuuttaa hallituksen erotuksen suuruisen jäsenkuntien maksu-osuuden lisäveloituksen suorittamiseen tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä. Lisäkanto suoritettaisiin vuoden 2020 palveluiden euromääräisen palvelukäytön suhteessa.

Rahoitusosan sitovien tavoitteiden päivitys ja perusteet

Kuntayhtymän rahoitusosan sitovaksi tavoitteeksi asetettiin pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä vuoden 2020 lopussa 662,22 milj. euroa. Pitkäaikainen lainakanta tulee toteutumaan sitovan tavoitteen mukaisena. Kuntayhtymä nosti suunnitellusti 225,0 milj. euroa pitkäaikaista lainaa ja lyhensi pitkäaikaisia lainoja 14,9 milj. euroa vuoden 2020 aikana.

Investointiosan sitovien tavoitteiden päivitys ja perusteet

Talousarvion 2020 investointiosassa tulosalueiden investointien enimmäismääräksi on hyväksytty 240 milj. euroa. Valtuustolle esitetään investointimäärän muuttamista 247 milj. euroksi. Muutostarve liittyy suurten rakennushankkeiden vuoden 2020 rahoitusosuuksien täsmentymiseen ja mm. koronaepidemian vuoksi tehtyihin välttämättömiin hoitolaitehankintoihin. Siltasairaalan rakentamisesta ja Puistosairaalan peruskorjauksesta vuodelle 2020 kertyvät maksut ovat nousseet verrattuna alkuperäiseen budjettivaraukseen. Näiden hankkeiden kokonaiskustannukset ovat kuitenkin edelleen valtuuston hyväksymien raamien mukaiset. Puistosairaalan peruskorjaus valmistuu vuonna 2021 ja Siltasairaala vuonna 2022. Useissa muissa rakennusprojekteissa vuoden 2020 varaus alitetaan.

Sairaanhoitoalueiden ja HUS Diagnostiikkakeskuksen covid-19-epidemiaan liittyvät laitevaraukset, jotka sisältyvät hallituksen kesäkuussa tarkistamaan investointiohjelmaan, ylitetään tämän hetken arvion mukaan noin miljoonalla eurolla. Näihin hankintoihin arvioidaan saatavan täysi valtion korvaus. Uutena laitehankintana ohjelmaan esitetään lisättäväksi Malmin sairaalan kuvantamisyksikössä olevan magneettikuvauslaitteen korvaushankinta. Laite on rikkiöntynyt sairaalan vesivahingossa ja joudutaan korvaamaan uudella (noin 1 ME). Helsingin kaupungilta saadaan myöhemmin laitteesta noin 0,8 milj. euron korvaus.

Valtuusto

17.12.2020

Hallitus

Valtuusto päättää muuttaa päätöstään 12.12.2019 § 43 ja vahvistaa

- HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut 60,3 milj. euroa talousarviota alhaisempina, jolloin talousarvion 2020 tuloslaskelmaosassa HUS-kuntayhtymän sitovien nettokulujen määrä on 1 776,7 milj. euroa.
- HUS-kuntayhtymän tilikauden alijäämän ennakoidaan olevan talousarvion mukainen 40,0 milj. euroa alijääminen. Edellyttäen, että valtio kat-
taa kokonaisuudessaan covid-19-epidemiasta aiheutuvat ylimääräiset
kustannukset. Ensimmäinen VM:n päätös (VN/13869/2020) HUSille
myönnetystä noin 71,1 milj. euron avustuksesta saatiin 24.11.2020.
- tulosalueiden investointien enimmäismääräksi 247 milj. euroa.

Valtuusto päättää

- oikeuttaa hallituksen tammikuussa 2020 tilinpäätöksen laadinnan
yhteydessä suorittamaan jäsenkuntien maksuosuuden lisäveloituksen,
mikäli valtiolta saatava avustus ei kata alkuperäisen talousarvion 40,0
milj. euron ylittävää alijäämää. Sitovien nettokulujen tavoite muuttuu
vastaavalla summalla kuin tilikauden tulos, eli alijäämän kasvu kasvat-
taa myös sitovia nettokuluja. Lisäkanto suoritettaisiin vuoden 2020
euromääräisen palvelukäytön suhteessa.
- Covid-19-epidemian ennaltaehkäisyyn ja hoitoon saatava avustus
kohdennetaan syntyneiden kustannusten sekä arvioitujen tuotantohäi-
riöiden suhteessa tulosalueille tilinpäätösvalmistelun yhteydessä.

Lisätiedot

Talousjohtaja Jari Finnä, s-posti jari.finnila(at)hus.fi

Liitteet

Liite 2: Tammi-syyskuun toteumatietojen perusteella laaditun vuosiennusteen
perusteella laadittu esitys HUS-kuntayhtymän sitoviksi nettokuluiksi 2020 talous-
arviossa
Liite 3: Tilikauden tulosenuste yksiköittäin ja sitovien nettokulujen vuosiennuste
sairaanhoitoalueittain

Esitys vuoden 2021 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2021 - 2023

Selostus

Yleistä

HUSin talousarviovalmistelu perustuu oletukselle, että HUS jatkaa taloussuunnittelukaudella itsenäisenä Uudenmaan erikoissairaanhoidon yksikkönä kiinteässä kumppanuudessa ja yhteistyössä alueen kuntien perusterveydenhuollon ja erä-alueen organisaatioiden kanssa. Mahdollista sote-muutosta ei ole huomioitu valmistelussa.

Vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä tehtävillä linjauksilla ja valinnoilla pyritään toiminnan jatkuvaan parantamiseen. Tavoitteena on, että toimintatapoja ja rakenteita kehittämällä parannetaan HUSin kilpailukykyä ja toiminnan tuottavuutta sekä samalla hillitään jäsenkuntien erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua.

Talousarviossa määritellään kuntayhtymän taloussuunnittelukauden tavoitteet ja esitetään ne voimavarat, jotka ovat käytettävissä tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ne investoinnit, joilla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä ohjataan sairaaloiden toimintaprofilia, määrää, laatua ja sijaintia. Talousarviossa asetetuilla tavoitteilla ohjataan HUS-konsernin, sairaanhoitoalueiden ja muiden tulosalueiden sekä tytäryhtiöiden toimintaa ja taloutta sekä toteutetaan strategiaa. Taloussuunnitelma on tehty vuosille 2021 – 2023 ja investointien osalta myös vuodelle 2024.

Hallitus puolestaan vahvistaa joulukuussa sairaanhoitoalueiden sekä kuntayhtymän kaikkien muiden tulosalueiden käyttösuunnitelmat valtuuston hyväksyttyä HUS-kuntayhtymän talousarvion.

Kuntayhtymätasoinen toiminnan ja talouden tavoiteasetanta

HUSin strategia vuosille 2020 – 2024 on ollut lähtökohtana valmisteltaessa talousarvioehdotusta vuodelle 2021. Talousarvioehdotuksessa on otettu huomioon toiminnalliset ja työnjaolliset muutokset, väestönkasvu sekä tammi-elokuun toteumatietoihin perustuva vuoden 2020 toiminnan ja talouden ennuste.

Lakisääteisen palvelutason ylläpitämiseen liittyy tiukasta taloustilanteesta sekä covid-19-epidemian aiheuttamasta hoidon siirtymästä johtuvia merkittäviä riskejä ja noin 64 milj. euron kulusiirtymän vuodelta 2020 vuodelle 2021, jotka on arvioitu taloussuunnitelmassa. Kuntayhtymän taloutta rasittaa arviolta noin 55 milj. euron rahoitusvaje (kattamattomat alijäämät), mikäli valtio kattaa covid-19-epidemiasta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset vuoden 2020 osalta.

HUSilla on viisi strategista päämäärää, joissa tulee onnistua strategiakaudella. Päämääristä puolestaan johdetaan vuosittain strategiset tavoitteet ja mittarit, jotka HUSin valtuusto hyväksyy osana talousarviota. Strategiset päämäärät kattavat näin yltäosalla koko strategian toimeenpanon. Päivitetävän strategian mukaisesti tavoitteena on, että toimintatapoja ja rakenteita

Valtuusto

17.12.2020

muuttamalla parannetaan HUSin kilpailukykyä, toiminnan tuottavuutta, palvelujen vaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä sekä samalla tehokkaasti hillitään jäsenkuntien erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua.

Valtuustossa hyväksyttävä talousarvio sisältää strategisista päämääristä johdetut strategiset tavoitteet sekä niiden mittarit ja tavoitearvot.

Vuoden 2021 strategiset tavoitteet ovat:

1. Potilaita hoidetaan tehokkaasti mobiili-, etä- ja digihoitopoluilla
2. Laadukas johtaminen ja osaamisen jatkuvuus varmistetaan
3. Asiakaskokemusta mitataan ja kehitetään palautteen pohjalta kaikkialla HUSissa
4. Asiakkaita hoidetaan yhtenäisesti ja integroiduilla poluilla yhdessä perusterveydenhuollon kanssa
5. Tuottavuusohjelman toteutumista ja vaikutuksia seurataan kattavasti.

Kuntalain määritelmän mukaiset valtuustoon nähden sitovat talousarvion tavoitteet koostuvat neljästä taloustavoitteesta (tulostavoite, sitovat nettokulut, investointien yhteismäärä sekä pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa). Sitovuus valtuustoon nähden tarkoittaa vastuuta ohjata toimintaa vuoden aikana siten, että varmistetaan sitovien tavoitteiden toteuttaminen. Jos seurantatietojen mukaan tavoitteiden toteutuminen on jäljessä tavoitteesta, tulee toimintaan tehdä korjaavia toimenpiteitä vuositavoitteiden saavuttamiseksi. Jos vuoden loppuun mennessä tässä ei kuitenkaan onnistuta tai toiminnassa on vuoden aikana tapahtunut suurempia rakenteellisia muutoksia ja alkuperäisen talousarvion tavoitteet eivät enää vastaa tarkoitusta, talousarviota on kuntalain vaatimusten mukaisesti ennen talousarviovuoden päättymistä muutettava. Tämä vaatii sitovien tavoitteiden osalta aina uutta valtuustokäsittelyä. Edellä selostetun takia strategisia tavoitteita ei sisällytetä kuntalain mukaisiin valtuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin.

Talousarvioesitykseen sisältyvät olennaiset muutokset sairaanhoitopiirin toiminnassa ja taloudessa

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon ja toimipisteverkoston muutokset

Keskittämisasetus, päivystysasetus ja työaikalain muutokset ovat yhdessä koronapandemian kanssa saaneet aikaan dynaamisen kehityksen kohti tiettyjen toimintojen keskittämistä lähinnä HYKSiin ja toisaalta joidenkin toimintojen hajauttamisen muille sairaanhoitoalueille, yhtenä esimerkkinä silmätautien yksikön toiminta Porvoon sairaalassa.

Toiminnan ja fyysisten kontaktien ollessa supistettuna keväällä 2020 otettiin aikaisempaa laajamittaisemmin käyttöön etävastaanottoja eri teknologioilla. Tämän kehityssuunnan vahvistaminen ja laajentaminen on yksi lähivuosien painopistealueista. Reaaliaikainen etäkonsultaatio on uusi toimintamalli, jonka pilotoinnista on saatu hyviä tuloksia esim. neurologisilla potilailla.

Apotti-tietojärjestelmän käyttöönotto mahdollistaa lähivuosina toimintojen keskitetyn ja koordinoitun ohjauksen vaikuttavuustiedon avulla. Leikkaus-
salikapasiteetin koordinoitu optimaalinen käyttö on yksi avaintekijä kustannusvaikuttavassa toiminnassa.

Valtuusto

17.12.2020

Keskittämis-hajauttamis-ajatuksen mukaisesti suuruuden ekonomian hyötyjä tavoitellen tulee tarkastella mm. synnytyssairaalaverkostoa, invasiivista kardiologiaa, syöpäkirurgiaa, ortopediaa, vatsakirurgiaa ja silmäkirurgiaa ja kehittää toimipisteverkostoa tavoitteellisesti. Päiväaikaisen toiminnan ja käyttöasteiden tehostaminen on avainasemassa kustannuskehityksen hallinnassa.

Suuret rakennushankkeet kuten Siltasairaala, Puistosairaala ja Tammissairaala muokkaavat toimipisteverkostoa omalta kuten myös Jorvin ja Peijaksen sairaalan peruskorjaukset ja niihin liittyvät toiminnot väistöt.

Koronapandemia on osoittanut, että kaikki suunnitelmat ovat alisteisia toimintaympäristön merkittävillä muutoksilla, joten HUSilla täytyy olla jatkosakin resilienssiä sopeutuu vallitseviin olosuhteisiin kuitenkin turvaten kykynsä hoitaa perustehtävänsä. Pitkällä ajanjaksolla kehitys kohti yhteisempää HUSia ja koordinoitumpaa toiminnanohjausta tuotantotilojen muutoksineen on ainoa oikea suunta.

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet sekä laskutuskäytäntö

Hoitopalveluiden tuotteistuksessa ja hinnoittelussa noudatetaan yhtenäisiä periaatteita sairaanhoitopiirin kaikissa sairaaloissa. Valtuusto vahvisti vuoden 2020 talousarvion hyväksymisen yhteydessä tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet vuodelle 2020 eikä niihin esitetä merkittäviä muutoksia vuodelle 2021. Hoitopalveluiden tuotteistus ja laskutus perustuu NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitokäynti-tuotteisiin, sähköisiin etäasiointipalveluihin sekä muihin palveluihin ja kapitaatilaskutukseen perustuviin palveluihin. Lisäksi suoritehinnaston mukaisia välisuoritteita voidaan myydä erillisinä tai paketoituina palveluina.

Kuntalaskutuskäytäntöön ei esitetä muutoksia vuodelle 2021 ja kuntia laskutetaan palveluiden toteutuneen käytön mukaan palveluhinnastossa etukäteen vahvistetuin hinnoin.

Asiakasmaksut

Asiakasmaksuasetuksessa säädetään palvelujen enimmäismaksut. Asiakasmaksujen periminen ja niiden suuruus enimmäismaksujen rajoissa kuuluvat kunnan ja kuntayhtymän harkintavaltaan. HUSin hallitus on 18.12.2017 (§73) päättänyt, että jatkossa asiakasmaksuja tarkistetaan asiakasmaksuasetuksen perusteella tehtävien indeksitarkistusten mukaisesti, ellei hallitus erikseen toisin päättä. Valtioneuvosto on vahvistanut, ettei tasasuuruisten asiakasmaksujen enimmäismääriin tehdä indeksitarkistuksia vuosille 2020 - 2021 ja asiakasmaksujen enimmäismäärät pysyvät ennallaan vuonna 2021. Asiakasmaksuissa ja maksutuotoissa ei ole huomioitu mahdollista alaikäisiltä lapsilta poistuvan asiakasmaksuvelvoitteen vaikutusta.

HUSissa ei ole otettu täysimääräisesti käyttöön asiakasmaksuasetuksen sallimia maksimimaksuja. Vuodeosastohoidosta on peritty asetuksen mukainen maksimimäärä (pl. maksukaton ylittymisen jälkeisistä hoitopäivistä), mutta avohoidosta perittävät asiakasmaksut ovat olleet noin 80 % asetuksen mukaisista maksimimääristä. Etävastaanotoista ei ole peritty asiakasmaksuja vuonna 2020. Asiakasmaksuasetus ei erottele lääkäri- ja hoitajavastaanotoilta perittäviä asiakasmaksuja. Hallitus on kuitenkin päättänyt,

Valtuusto

17.12.2020

että HUSissa hoitajavastaanotoista (ml. yhteispäivystys) peritään 4,50 euroa alhaisempi asiakasmaksu kuin lääkärikäynneistä. Psykiatrian avohoidon palvelut ovat potilaalle asiakasmaksuasetuksen mukaisesti maksuttomia, mutta käyttämättömästä ja peruuttamattomasta vastaanottoajasta peritään asiakasmaksu. Lyhytaikaisesta psykiatrisesta laitoshoidosta peritään hoitopäivämaksu, joka on HUSissa asiakasmaksuasetusta alhaisempi ja vastaa maksukaton ylittymisen jälkeen somatiikassa perittävää hoitomaksua.

Laissa säädetään erikseen osa palveluista maksuttomiksi. HUSin hallitus on lisäksi päättänyt, että elinten ja kudosten luovuttajilta ei peritä asiakasmaksuja. Samoin työterveyshuoltosäännössä tarkoitetut työterveyshenkilöstön suorittamat tarkastus-, tutkimus- ja hoitotoimenpiteet sekä sen määrittämät laboratorio-, röntgen- ja muut tutkimukset ovat henkilökunnalle maksuttomia. Työterveyshuollon tai muun lääkärin läheteellä tulevilta henkilökuntaan kuuluvilta potilailta ei peritä poliklinikkamaksuja. Myöskään päivystyskäynneistä ei HUSin henkilökunnalta peritä potilasmaksua.

Asiakasmaksuja käsitellessään 17.8.2020 hallitus päätti, että HUSissa somatiikassa perittävät asiakasmaksut (ml. yhteispäivystykset) korotetaan hoitajakäyntejä ja etävastaanottoja lukuun ottamatta siten, että korotus on 50 % asiakasmaksuasetuksen mukaisista maksimimääristä nykytilanteeseen verrattuna, jolloin asiakasmaksujen korotuksen kokonaisvaikutus on noin 3,5 milj. euroa. HAL-vastaanoton (erityispoliklinikka huume-, alkoholi- tai lääkeongelmallisille raskaana oleville) osalta käyntimaksu poistetaan. Lisäksi hallitus päätti, että hoitajakäynneistä peritään 4,5 euroa alhaisempi asiakasmaksu kuin lääkärikäynneistä (ml. yhteispäivystykset) ja etävastaanotoista peritään 20 % alhaisemmat asiakasmaksut kuin perinteisistä vastaanottokäynneistä vuoden 2021 alusta. Muut asiakasmaksut hallitus päätti jättää ennalleen.

Erikoissairaanhoidon palvelulaskutus jäsenkunnilta eli jäsenkuntien maksuosuudet vuoden 2021 talousarviossa

Talousarviossa pyritään mahdollisimman realistiseen arvioon jäsenkuntien erikoissairaanhoidon palvelutarpeen mukaisesta jäsenkuntalaskutuksesta huomioimalla kuntien toteutunut palveluiden vuosittainen käyttö sekä arvioimalla ennustetun väestön määrän muutoksen vaikutus talousarviovuoden 2021 palvelutarpeeseen.

HUSin sairaanhoidollisen palvelutuotannon ennustaminen ja suunnittelu perustuu tulosalue/linjakohtaisesti määriteltuihin potilasryhmiin ja näiden kustannuksiin. Vuoden 2021 talousarviossa jäsenkuntien maksuosuuden määrittelyn lähtökohtana on keskimääräinen kustannus/hoidettu jäsenkuntien erikoissairaanhoidon potilas.

Jäsenkuntien maksuosuus vuoden 2021 talousarviossa on laskettu seuraavilla taustaoletuksilla ja periaatteilla:

- Vuoden 2021 keskimääräisen potilaskohtaisen kustannuksen lähtökohtana on vuoden 2019 toteutunut keskimääräinen kustannus/hoidettu jäsenkuntien erikoissairaanhoidon potilas (3 273 euroa/hoidettu eri potilas). Oletuksena on, että kuntaprofiili (mitä palveluita käytetään) säilyy ennallaan.

Valtuusto

17.12.2020

- Lisäksi keskimääräisen potilaskohtaisen kustannuksen laskennassa huomioidaan kuntayhtymätasoinen kustannustason keskimääräinen muutos sekä toiminnalle asetettu tuottavuustavoite (2019-2021). Kustannustason muutokseksi on arvioitu 4,1 % (2020: 2,4 %; 2021: 1,7 %) ja tuottavuustavoitteeksi 2,0 % (2020: 1,0 %; 2021: 1,0 %).
- Huomioidaan vuoden 2021 ennustetun väestön määrän muutoksen vaikutus palvelutarpeeseen ja maksuosuuksiin. Väestömäärän kasvu tarkoittaa HUS-tasolla palvelukysynnän kasvua ja sitä kautta tuotantovolyymin kasvua. Tilastokeskuksen ennuste vuoden 2021 Uudenmaan väestömääräksi on 1 712 123 asukasta. Palveluiden käyttö suhteessa kunnan väestömäärään oletetaan pysyvän ennallaan (2019: 32,3 %).

Edellä esitettyjen periaatteiden mukaisesti erikoissairaanhoidossa ennakoidaan hoidettavan 553 016 jäsenkuntien potilasta, joiden keskimääräinen potilaskohtainen kustannus vuonna 2021 olisi 3 343 euroa. Tällöin vuoden 2021 talousarvioesityksessä jäsenkuntien yhteenlaskettu maksuosuus ilman koronavelkaa on 1 848,7 milj. euroa, missä on kasvua vuoden 2020 talousarvioon verrattuna 2,9 % ja vuoden 2019 toteumaan 3,7 %.

Koronapandemian aiheuttaman elektiivisten potilaiden siirtymän vaikutus vuodelle 2021 arvioidaan olevan noin 64 milj. euroa kuntayhtymätasolla. Vaikutuksen arvioinnissa on huomioitu hoitotakuuajan ylittäneet vuodeosastolle ja poliklinikalle odottaneet potilaat elokuun alussa. Elokuun alun tilanteesta hoitotakuuajan ylittäneiden potilaiden määrän arvioidaan lääketieteellisen johdon arvion mukaan kasvavan 2,3 kertaiseksi vuoden loppuun mennessä. Tämä kasvu on seurausta nykyisten hoitojonojen rakenteesta, lähetemäärien arvioidusta kasvusta sekä Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönoton aiheuttamasta hetkellisestä elektiivisen tuotannon alenemasta loppuvuodesta 2020. Siirtymän kokonaiskustannukset on laskettu HUSin erikoisalakohtaisilla potilaskustannuksilla. Elektiivisten potilaiden siirtymän kuntakohtainen vaikutus vaihtelee kunnittain riippuen kuntakohtaisista jonotilanteista elokuussa 2020.

Elektiivisen hoidon siirtymän vaikutuksen jälkeen jäsenkuntien yhteenlaskettu maksuosuus vuoden 2021 talousarvioesityksessä on 1 912,6 milj. euroa, missä on kasvua vuoden 2020 talousarvioon verrattuna 6,4 % ja vuoden 2019 toteumaan 7,3 %. Laskenta perustuu nykyisen työnjaon mukaiseen arvioituun kehitykseen ja mahdolliset omistajakuntien kanssa sovittavat toimintasiirrot huomioidaan erikseen. Jäsenkuntien yhteenlaskettut maksuosuudet vuoden 2021 talousarviossa ilman koronavelkaa ovat 1 080 euroa asukasta kohden ennustetulla väestömäärällä laskettuna ja koronavelka huomioiden 1 117 euroa asukasta kohden. Asukaskohtainen kustannus nousee vuoden 2020 talousarviosta ilman koronavelkaa 2,0 % ja koronavelka huomioiden 5,5 %. Tilinpäätökseen 2019 verrattuna vastaavat luvut ovat 2,2 % ja 5,7 %.

Vuoden 2020 poikkeuksellisen tilanteen takia jäsenkuntien maksuosuus on kohdennettu jäsenkunnille TP 2019 ja TA 2020 keskiarvon perusteella. HUSin sisällä jäsenkuntien maksuosuus on kohdennettu vastaavalla laskentaperiaatteella sairaanhoitoalueille ja sen lisäksi on huomioitu Raaseporilta siirtyvän toiminnan osuus Lohjalle 4,7 milj. euroa ja kardiologisen tahdistinasennustoiminnan aloitus Hyvinkäällä 0,4 milj. euroa.

Valtuusto

17.12.2020

Investoinnit

Sairaanhoitopiiriin eri yksiköiden toimintaa tuetaan HUS-strategian edistämiseksi myös investointien avulla. Vuosien 2021 - 2024 investoinneista suuri osa on jo meneillään olevien hankkeiden kuten Siltasairaalan, Tammisairaalan ja Jorvin sairaalan suurten investointien kustannuksia. Investointisuunnitelma sisältää myös Peijaksen sairaala-alueen pitkän aikavälin ohjelman käynnistämisen. Julkisen talouden kasvavien haasteiden vuoksi uusien hankkeiden määrää on edelleen rajattu ja tuotantokapasiteettia ja kustannuksia lisäävät investointiesitykset on arvioitu hyvin tarkasti.

Hallintosäännön mukaan valtuusto päättää hankekohtaisesti investoinneista, joiden kustannusarvio on vähintään 10 milj. euroa. Hallitus esittää valtuuston hyväksyttäväksi Naistenklinikan A-osan peruskorjausta, jonka kustannusarvio on 32 milj. euroa. Vuonna 1934 valmistunut Naistenklinikka on osittain peruskorjaamatta. Naistentautien ja synnytysten vaativimpien potilasryhmien hoito koko HUSissa samoin kuin kaikki HYKS-alueen naistentautien leikkaukset, osastohoito ja päivystys on keskitetty Naistenklinikalle. Toinen Hyksin synnytysyksikkö on Jorvin sairaala. Peruskorjaus sisältää rakennuksen koko A-osan tunnelikerroksesta katolle saakka. Naistenklinikassa on todettu viime vuosina useita sisäilmaongelmia, joista aiheutuen peruskorjaus on kiireellinen. Peruskorjauksen jälkeen Naistenklinikan A-osaan sijoitetaan naistentautien vuodeosasto, vuokrakohteesta siirrettäviä naistentautien poliklinikkatiloja, synnyttäjien vuodeosastoja ja mm. synnytysten käynnistysyksikkö. Rakentaminen ajoittuu vuosiin 2022 - 2024.

Uudenmaan erikoissairaanhoidon kehittämisen kannalta strategisesti tärkeänä nähdään Laakson yhteissairaalan valmistelu. Tavoitteena on mahdollistaa vaativan psykiatrisen sairaalahoidon keskittäminen Uudellamaalla. Yhteissairaala on tarkoitus toteuttaa Helsingin kaupungin ja HUSin yhteisen kiinteistöosakeyhtiön investointina. HUS varautuu suunnitelma-kaudella 2021 - 2024 yhtiön pääomittamisen kustannuksiin.

Investointien suunnittelu perustuu HUSin nykyisiin ja tiedossa oleviin uusiin tehtäviin ja niiden muutoksiin, nykyiseen väestöpohjaan, sen muutostenusteisiin sekä toiminnan, rakennus- ja laitekannan ja tietojärjestelmien kehittämistarpeisiin. Lisäksi otetaan huomioon mm. erityisvastuualueen sopimukset, toiminnan jatkuvuuden turvaamisvelvoitteet ja varaudutaan palvelujen uudistamisen kuten digipalvelujen lisäämisen vaikutuksiin.

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä on investointeja 291 milj. euroa. Kaudella 2021–2024 HUSin priorisoidut investointitarpeet ovat 1 043 milj. euroa.

Rahoitus

HUS-kuntayhtymän toiminnan ja investointien rahavirta vuodelle 2021 on 179,3 milj. euroa alijäämäinen. Investointimenot ovat 291,0 milj. euroa. Tarvittava rahoitus on suunniteltu toteutettavaksi pitkäaikaisella lainarahoituksella. Pitkäaikaista lainaa suunnitellaan nostettavaksi enintään 210,0 milj. euroa. Lainojen lyhennyksiksi arvioidaan 18,2 milj. euroa. Vuoden 2021 lopussa pitkäaikaista lainaa kuntayhtymällä arvioidaan olevan 854,0 milj. euroa. Tarvittaessa otetaan lyhytaikaista rahoitusta maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Valtuusto

17.12.2020

Antolainauksen suunnitellut muutokset sisältävät tytäryhtiölle myönnettävän 1,5 milj. euron pääomalainan ja antolainojen lyhennyksiä 1,9 milj. euroa.

Kuntayhtymän maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kuntayhtymän rahavaroilla. Kassanriittävyydestavoite vuoden 2021 lopussa on 15 päivää. Taserakennetta seurataan omavaraisuusasteen avulla. Omavaraisuusasteen tavoitearvoksi vuoden 2021 lopussa määriteltiin vähintään 18 %.

Sitovat tavoitteet ja alijäämän kattamissuunnitelma

Osana talousarviota vahvistetaan kuntayhtymätasoiset kuntalain mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet. HUS-kuntayhtymän sitoviksi tavoitteiksi esitetään vuodelle 2021:

- tilikauden tulostavoite nolla euroa
- sitovat nettokulut enintään 1 912,6 milj. euroa
- pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa enintään 854 milj. euroa
- tulosalueiden investoinnit enintään 291 milj. euroa
- hankekohtaisesti kustannusarvioltaan yli 10 milj. euron investoinnit

Kuntalain (410/250 110 § Talousarvio ja -suunnitelma) edellyttää, että talousarvio ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntayhtymän strategiaa ja edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään HUS-kuntayhtymän ja HUS-konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kahdelta edelliseltä talousarviovuodelta on kertynyt tai kertymässä yhteensä 55,0 milj. euroa taloussuunnittelukaudella 2021 – 2023 katettavaa alijäämää, jolle on laadittava kattamissuunnitelma. Vuoden 2019 alijäämä aiheutui heikosta kustannusten hallinnasta. Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönotto sitoo merkittävän määrän tuotantoresursseja ja synnyttää kertaluonteisia kuluja vuodelle 2020, koska käyttöönoton aikana ylläpidetään päällekkäisiä potilastietojärjestelmiä ja käyttöönotosta aiheutuu tuotantohäiriöitä. Tämä aiheuttaa vuodelle 2020 ennakoidun 40 milj. euron alijäämän. Vuoden 2020 ennusteessa arvioitu alijäämä perustuu siihen, että valtio kattaa covid-19-epidemiasta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset ja mikäli tämän jälkeen alijäämä ylittää talousarvion, sen kattamiseksi tehdään käytön mukainen lisäkanto.

Taseen alijäämä tullaan kattamaan vuosina 2022 - 2024 valituilla toimenpiteillä alla olevasta keinovalikoimasta (keinoon perässä on arvio alijäämän kattamiskauden enimmäisvaikutuksesta):

- Omaisuuden myynti mm. Lastenlinna ja Kellokosken sairaala (10 – 15 milj. euroa)
- Toimintakulujen karsiminen siten, ettei niillä ole vaikutusta hoitotakuun toteuttamiselle (10 – 15 milj. euroa):
 - o Kalliiden tuotantotapojen muuttaminen mahdollisuuksien mukaan kustannuksiltaan edullisemmiksi ja tuotannon nosto mm. vuokratyövoiman kilpailutukset ja lisätyö vs. virkatyö
 - o Digitalisaation tehokas hyödyntäminen mm. etäavustukset

Valtuusto

17.12.2020

- Rakenteelliset ratkaisut (6 – 9 milj. euroa)
- Lisäksi mahdollisina muina keinoina ovat:
 - o Hintojen korottaminen tilapäisesti väestön- ja ikärakenteen sekä kustannustason muutoksen lisäksi. 0,1 %-yksikön hinnankorotuksen vaikutus myyntituottoihin on noin 2 milj. euroa vuodessa
 - o Peruspääoman koron alentaminen väliaikaisesti 3,0 %:sta 1,5 %:iin kolmeksi vuodeksi (17,6 milj. euroa)

Hallitus

Valtuusto päättää hyväksyä talousarvioasiakirjan luvun 10 Päätösesitykset mukaisesti

Strategiset tavoitteet

Valtuusto päättää

a) hyväksyä vuoden 2021 strategisiksi tavoitteiksi

1. Potilaita hoidetaan tehokkaasti mobiili-, etä- ja digihoitopoluilla
2. Laadukas johtaminen ja osaamisen jatkuvuus varmistetaan
3. Asiakaskokemusta mitataan ja kehitetään palautteen pohjalta kaikkialla HUSissa
4. Asiakkaita hoidetaan yhtenäisesti ja integroiduilla poluilla yhdessä perusterveydenhuollon kanssa
5. Tuottavuusohjelman toteutumista ja vaikutuksia seurataan kattavasti.

Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne, asiakirja, tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet sekä suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Valtuusto päättää

b) hyväksyä

- talousarvion ja taloussuunnitelman rakenteen,
- esityslistan **liitteenä 5** olevan esityksen kuntayhtymän talousarvioksi 2021 ja taloussuunnitelmaksi 2021 - 2023,
- vahvistaa vuodelta 2020 koronan vuoksi siirtyväksi elektiivisen toiminnan osuudeksi noin 64 milj. euroa,
- talousarvioasiakirjan liitteessä 3 esitetyt hoitopalvelujen tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2021,
- talousarvioasiakirjan liitteenä 12 olevan suunnitelman mukaisten poistojen perusteet noudatettavaksi 1.1.2021 alkaen;

Talousarvioon sisältyvät erillismäärärahat

c) hyväksyä strategisten projektien tuen hankkeet sekä niille kohdistetun 1,27 milj. euron määrärahan

1. Geriatrihanke – omistaja Sisätautien ja kuntoutuksen toimialajohtaja ja johtoryhmäsponsori johtajaylilääkäri
2. Digimuutoshanke - omistaja sähköisten palveluiden johtaja ja johtoryhmäsponsori kehittämisjohtaja

Valtuusto

17.12.2020

3. HUS-huippuluokan tutkimuskumppani – omistaja Syöpäkeskuksen toimialajohtaja ja johtoryhmäsponsori diagnostiikkajohtaja
 4. Tuottavuushanke, omistaja talousjohtaja
- d) hyväksyä alla luetellut talousarvion sisällytetyt erillismäärärahat
- HUSin oma tutkimusmääräraha vuoden 2021 talousarviossa on 16,0 milj.
 - että HUSin toimielinten kokouspalkkioihin ja muihin kuluihin varataan 720 000 euroa
 - HUSin museotoimikunnan käyttöön varataan 260 000 euroa
 - HUSin taidetoimikunnan käyttöön vuoden 2021 talousarviossa varataan toimintakuluihin 250 000 euroa ja investointiohjelmaan sisältyviin taidehankintoihin 400 000 euroa;

Sitovien tavoitteiden vahvistaminen ja alijäämän kattamissuunnitelma

- e) vahvistaa HUS-kuntayhtymän sitovat tavoitteet vuodelle 2021 alla esitetyn mukaisesti
- tilikauden tulostavoite nolla euroa
 - sitovat nettokulut enintään 1 912,6 milj. euroa,
 - pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa enintään 854 milj. euroa
 - tulosalueiden investoinnit enintään 291 milj. euroa
 - hankekohtaisesti seuraavat kaksi kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investointia: 1) Naistenklinikan A-osan peruskorjaus enimmäishintaan 32,0 milj. euroa; hankkeen kustannuksissa voidaan ilman valtuuston erillistä käsittelyä ottaa huomioon rakentamisen tarjoushintaaindeksiin 9/2020 jälkeinen muutos, ja 2) sijoitukset perustettavan Laakson yhteissairaalan kiinteistöosakeyhtiön omaan pääomaan vuosina 2021 - 2024 yhteensä enintään 16 milj. euroa;
- f) vahvistaa tytäryhtiöiden tavoitteet vuodelle 2021
- HUS-Kiinteistöt Oy:n tulostavoitteeksi nolla euroa ja vähintään 2 %:n tuottavuustavoitteet
 - Orton Oy:lle positiivisen tulos- ja oman pääoman tuottotavoitteen
 - Puro tekstiilihuoltopalvelut Oy:lle lievästi positiivisen tulostavoitteen, vähintään 2 %:n tuottavuustavoitteen sekä asiakashinnat vuoden 2020 tasolla
 - Hyks instituutti Oy:lle nollatulostavoitteet ja tutkimusten määrä vähintään vuoden 2019 tasolla
- g) vahvistaa alijäämän kattamissuunnitelman ja sen periaatteet vuosille 2021 – 2023 talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti;

Rahoitusosan tavoitteet ja valtuutukset

- h) rahoitusosassa
- vahvistaa peruspääoman koroksi 3 % vuodelle 2021, ja että peruspääomalle maksettava 3 %:n korko hyvitetään jäsenkuntien syyskuun ennakkolaskituksen yhteydessä talousarvioasiakirjan liitteen 13 mukaisesti,
 - myöntää talousjohtajalle oikeuden ottaa pitkäaikaista lainaa enintään 210 000 000 euroa vuonna 2021,

Valtuusto

17.12.2020

- myöntää hallitukselle oikeuden päättää lainojen ennenaikaisesta takaisinmaksamisesta,
- myöntää talousjohtajalle oikeuden antaa perustettavalle Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy:lle pääomalainaa enintään 1 500 000 euroa vuonna 2021;

Kapitaatioperusteiset veloitukset

i) lisäksi valtuusto päättää

- hyväksyä jäsenkunnilta ja muilta sairaanhoitopiireiltä perittävän myrkytystietokeskuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 9 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2021,
- että lääkärihelikopteritoimintaan liittyvästä lääkinnällisestä hoidosta aiheutuvat kustannukset laskutetaan Helsinkiä lukuun ottamatta jäsenkunnilta asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 8 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2021, ja että Helsinkiin ja muiden sairaanhoitopiirien alueille suuntautuneista hälytyksistä veloitetaan hälytyskohtainen maksu,
- että HUS veloittaa jäsenkunnilta talousarvioasiakirjan liitteen 10 mukaiset asukasluvun suhteessa katettavat hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetuskulut 0,65 euroa/asukas siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2021,
- että HUS veloittaa jäsenkunnilta talousarvioasiakirjan liitteen 5 mukaiset asukasluvun suhteessa katettavat päivystysapumaksut 2,24 euroa/asukas siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2021,
- että HUS veloittaa talousarvioasiakirjan liitteen 7 mukaiset järjestämisalueen ensihoitotoiminnan budjetoidut kustannukset järjestämisalueen kunnilta kuukausittain tasaerinä. Toteutunut laskutus tasataan toteutuneita kustannuksia vastaavaksi viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä,
- hyväksyä asukasluvun perusteella perittäväksi jäsenkunnilta kalliin hoidon tasausmaksua 28 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 6 mukaisesti siten, että ennakko erääntyy maksettavaksi 5.1.2021,
- hyväksyä asukasluvun perusteella perittäväksi jäsenkunnilta potilasvakuutusmaksut 10,68 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 4 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2021. Toteutunut laskutus tasataan toteutuneita kustannuksia vastaavaksi viimeistään tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

Lisätiedot

Talousjohtaja Jari Finnilä, s-posti jari.finnila(at)hus.fi

Liitteet

Liite 4: Tiivistelmä talousarviosta 2021 ja taloussuunnitelmasta 2021-2023
Liite 5: Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021-2023
Talousarvio 2021 liiteosa

Omavelkaisen takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle

Selostus

Taustaa

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien, Kirkkonummen kunnan sekä HUS-kuntayhtymän käynnistämän yhteisen Apotti -hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apottihankkeen yhtenä osana on asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto. Perustajaosakkaiden lisäksi yhtiön omistajiksi ovat sittemmin liittyneet Keravan kaupunki, Tuusulan kunta, Loviisan kaupunki, Siuntion kunta sekä Inkoon kunta. Nykyiset omistusosuudet yhtiössä ovat: Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (43,2 %), Helsingin kaupunki (35,7 %). Vantaan kaupunki (12,2 %), Kirkkonummen kunta (2,3 %), Tuusulan kunta (2,3 %), Keravan kaupunki (2,1 %), Loviisan kaupunki (1,0 %), Kauniaisten kaupunki (0,5 %), Siuntion kunta (0,4 %) sekä Inkoon kunta (0,3 %). Omistuspohjaan ei ole tulossa muutoksia näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa, koska Apotin hankintaa koskeneeseen puitejärjestelyyn liittymisen määräaika on päättynyt.

Perustajaosakkaat ovat kesällä 2013 solmineet sopimuksen sosiaalihuollon, perusterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Apotti -hankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 9.1.2014 esittää mm., että asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannon aikaista toimintaa varten perustetaan osakeyhtiö. Neuvottelut yhtiön omistuksen jakautumisesta ja osakassopimuksen sisällöstä käytiin vuoden 2014 ja kevään 2015 aikana.

Oy Apotti Ab:n toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajakunnille ja kuntayhtymille sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä sekä huolehtia järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä asiakastarpeiden ja päätösten mukaisesti. Yhtiön toiminnasta aiheutuva riski on kunnalle vastaava kuin tilanteessa, jossa kunta itse kehittäisi ja ylläpitäisi sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmää. Oy Apotti Ab:n tapauksessa omistajakunnat ovat ulkoistaneet asiakas- ja potilasjärjestelmän rakentamisen ja kehittämisen Oy Apotti Ab:lle. Yhtä kuntaa tai kuntayhtymää laajemman omistaja- ja käyttäjäkunnan uskotaan tuovan pidemmällä aikajänteellä omistajille alhaisempia käyttäjäkohtaisia kustannuksia kuin yksin tekemällä. Oy Apotti Ab:n lainojen takaukseen ei siten liity kunnan tai kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitetta laajempia tai suurempia riskejä, koska tietojärjestelmät tulee olla joka tapauksessa.

Kuntayritystodistusohjelmaa koskeva vakuustarve

Oy Apotti Ab:n toiminnan järjestämiseksi yhtiön omistajat ovat myöntäneet aiemmin omavelkaisia takauksia omistusosuuksien suhteessa yhteensä 280 milj. euron arvosta. Tämän lisäksi yhtiöllä on ollut valtuutus käyttää toiminnan edellyttämän lyhytaikaisen rahoituksen järjestämiseen yritystodistuksia enintään 60 milj. euron arvosta. Vallitsevasta koronatilanteesta johtuen vakuudettoman yritystodistusohjelman kautta yhtiöllä ei ole ollut edellytyksiä saada rahoitusmarkkinoilta sen tarvitsemää lyhytaikaista rahoitusta, minkä takia yhtiöllä on ollut ongelmia toimintansa rahoittamisessa.

Valtuusto

17.12.2020

Yhtiön lyhytaikaisen rahoituksen saaminen on yhtiön omistajien kannalta tarkoituksenmukaista turvata omistajien takaaman kuntayritystodistusohjelman kautta. Tällöin potentiaalinen sijoittajajoukko ko. yritystodistuksiin sijoittaville kasvaa olennaisesti.

Kuntayritystodistusohjelma

Kuntayritystodistusohjelma on joustava, nopeasti käytettävissä oleva rahoitusmuoto. Kunnan tai kuntayhtymän määräysvallassa oleva yritys solmii kuntayritystodistusohjelman rahoituslaitoksen kanssa. Kuntayritystodistus sopii lyhytaikaisiin, alle 12 kuukauden rahoitustarpeisiin. Kuntayritystodistus on kuntayrityksen rahamarkkinoilla liikkeeseen laskema lyhytaikainen velkasitoumus. Kuntayritysohjelmalla tulee olla kunnan tai kuntayhtymän 100 % omavelkainen takaus.

Kuntayritystodistuksen laina-aika on alle vuosi ja minimimäärä 50 000 euroa. Yksittäisen liikkeelle laskettavan kuntayritystodistuksen hinta määräytyy kaupantekohetken rahamarkkinakoron perusteella. Korko maksetaan etukäteen rahoitusta otettaessa ja kuntayritystodistuksen nimellisarvo maksetaan kerralla takaisin sovittavana eräpäivänä. Jos otettavan kuntayritystodistuksen korko on negatiivinen, tästä muodostuva tuotto maksetaan myös etukäteen rahoitusta otettaessa. Ohjelman käyttöönotto edellyttää kuntayritystodistusohjelman solmimista Kuntarahoituksen kanssa. Ohjelma on maksuton.

Kuntayritystodistusohjelman luottolimiitin määrä eli samanaikaisesti liikkeessä olevien kuntayritystodistusten yhteenlaskettu maksiminimellisarvo voidaan sopia kuntayrityksen kanssa tarpeiden mukaisesti. Oy Apotti Ab:n kohdalla samanaikaisesti liikkeessä olevien kuntayritystodistusten yhteenlaskettu nimellisarvo on päätösesityksen mukaisesti 60 milj. euroa.

Vastavakuus

Kuntalain 129 § huomioiden omistajat edellyttävät vastavakuuksia antamilleen takauksille. Oy Apotti Ab on hakenut omistajien aiemmin antamien takauksien vastavakuudeksi yritysikiinnityksiä yhteensä 162 700 000 euron arvosta omistusosuuksien suhteessa yhtäläisellä etuoikeudella. Uusien omistajien liittymisen myötä osakkeenomistajat ja takausten antajat sekä omistusosuudet ovat muuttuneet. Osakkaiden yhdenvertaisen kohtelun mukaisesti kaikilla tulee olla yhtäläinen etuoikeus antamiensa takausten vastavakuudeksi. Tämän johdosta aiemmin haettu yritysikiinnitys 162 700 000 euroa, on tarpeen kuolettaa ja omistajien aiemmin myöntämien ja nyt myönnettävän takauksen vakuudeksi haetaan uutta yritysikiinnitystä 233 300 000 euron arvosta nykyisille omistajille omistusosuuksien suhteessa yhtäläisin etuoikeuksin.

Oy Apotti Ab:n teettämän ulkopuolisen arvion mukaan yhtiön yritysikiinnityksen alaisen omaisuuden vakuusarvo arvostuspäivälle 31.7.2020 on 233 300 000 euroa.

Yritysikiinnityksen vakuusarvo HUS-kuntayhtymän osalta olisi noin 100,9 milj. euroa.

Valtuusto

17.12.2020

Valtiontuki ja kuntalain 129 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaisesti tuki on kielletty, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaaisesti:

- (1) julkisia varoja kanavoidaan muodossa tai toisessa taloudellista toimintaa harjoittavalle yritykselle,
- (2) tämä taloudellinen tuki suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa,
- (3) taloudellinen tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, sekä
- (4) taloudellinen tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kyseessä on takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle, jonka julkisyhteisöt ovat perustaneet hoitamaan niiden toimialaan kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvää tehtävää, ja yhtiön tarkoituksena on tuottaa omakustannusperusteisia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja vain omistajilleen.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta on kilpailutettu julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetyssä menettelyssä, ja hankinta-asiakirjoissa on määriteltä ne muut julkisyhteisöt, jotka voivat puitejärjestelyn perusteella ja yhtiön osakkaaksi tulemisen kautta käyttöönottaa järjestelmän. Yhtiö on perustettu toteuttamaan omistajilleen ainoastaan niiden yhteiseen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmähankintaan perustuvaa palvelua.

Yllä olevilla perusteilla Oy Apotti Ab ei harjoita valtiontukisäännösten näkökulmasta taloudellista toimintaa. Takauksen myöntäminen ko. yhtiölle ei siten sisällä kiellettyä valtiontukea, koska kaikki valtiontukea koskevat kriteerit eivät täyty.

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kuntayhtymän talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitetty takaus ei vaaranna kuntayhtymän kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen sekä sen, että yhtiön omistajina on pelkästään julkisyhteisöjä. Takauksesta vaadittavat vastavakuudet kattavat riittävän osan kuntayhtymän riskienhallinnan näkökulmasta.

Hallitus

Valtuusto päättää seuraavaa:

1. myöntää Oy Apotti Ab:lle enintään 25 938 000 euron suuruisen kuntayhtymän omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä 60,0 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:n kanssa perustamalle kuntayritystodistusohjelmalle. Takaus kattaa kuntayritystodistusohjelman alla liikkeeseen laskettujen kuntayritystodistusten pääoman, korot ja liitännäiskulut. Oy Apotti Ab:n samanaikaisesti liikkeessä olevien kuntayritystodistusten yhteenlaskettu nimellisarvo on päätösesityksen mukaisesti enintään 60 milj. euroa.
2. Takausjärjestelyt tulee toteuttaa siten, ettei kuntayhtymän omavelkainen takaus koskaan ylitä kuntayhtymän omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä.

Valtuusto

17.12.2020

3. Aiemmin haettu yritysikiinnitys kuoletetaan ja Oy Apotti Ab panttaa nyt myönnettävän ja aiemmin myönnettyjen takausten vastavakuudeksi uuden yritysikiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989-5) perusteluosassa esitetyn mukaisesti.
4. Kuntayhtymä pidättää oikeuden vaatia lisää turvaavia vastavakuuksia siinä tilanteessa, jossa yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilas-tietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennuudistuksen seurauksena muuttuu.
5. Oy Apotti Ab:lle myönnettävästä omavelkaisesta takauksesta voidaan kohdassa 4. mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan yrityskuntatodistusohjelman mukaisen luottolimiitin määrästä per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
6. Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaikki muut Oy Apotti Ab:n omistajat (Helsingin, Vantaan, Kauniaisten, Keravan ja Loviisan kaupungit ja Inoon, Kirkkonummen, Siuntion ja Tuusulan kunnat) tekevät omalta osaltaan vastaavat, määrällisesti omien omistussuhteidensa mukaiset päätökset Oy Apotti Ab:n kuntayritystodistusohjelman omavelkaisesta takaamisesta.
7. Valtuutetaan toimitusjohtaja laatimaan ja allekirjoittamaan päätöskoh-tien 1.-6. mukaisen takausjärjestelyn edellyttämät asiakirjat.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Terveydenhuollon järjestämissuunnitelman päivitys

Selostus

Terveydenhuoltolain 34 §:n mukaan samaan sairaanhoitopiiriin kuuluvien kuntien on laadittava yhteinen terveydenhuollon järjestämissuunnitelma, joka perustuu alueen väestön terveysseurantatietoihin ja palvelutarpeeseen. Suunnitelmasta on neuvoteltava sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perusterveydenhuollon yksiköillä on lakisääteinen tehtävä tukea alueen terveydenhuollon järjestämissuunnitelman laatimista.

Terveydenhuoltolain 34 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetään järjestämissuunnitelmassa käsiteltävistä asioista. Suunnitelmassa on sovittava kuntien yhteistyöstä, terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskevista tavoitteista ja vastuutahoista, terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä, päivystys-, kuvantamis- ja lääkinnällisen kuntoutuksen palveluista sekä tarvittavasta yhteistyöstä perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon, lasten päivähoidon, lääkehuollon ja muiden toimijoiden kesken.

Terveydenhuoltolain 34 §:n 3 momentin mukaan suunnitelma on laadittava valtuustokausittain ja hyväksyttävä sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä. Suunnitelman hyväksymisen edellytyksenä on, että kuntayhtymään kuuluvista jäsenkunnista vähintään kaksi kolmannelle sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Kuntien ja kuntayhtymän on yhdessä arvioitava suunnitelman toteutumista vuosittain sekä tehtävä siihen tarvittaessa muutokset. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä edellinen terveydenhuollon järjestämissuunnitelma vuosiksi 2018–2020 hyväksyttiin HUSin valtuustossa joulukuussa 2018. Suunnitelma koostui sairaanhoitoaluekohtaisista liitteistä:

- HYKS-alueen kuntien terveydenhuollon järjestämissuunnitelma v. 2018-2020
- Itä-Uudenmaan järjestämissuunnitelma vv. 2018-2021
- Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma 2018-2022
- Lohjan sairaanhoitoalueen kuntien terveydenhuollon järjestämissuunnitelma 2017-2020
- Länsi-Uudenmaan kuntien terveydenhuollon järjestämissuunnitelma vuosille 2018-2021

Koska sairaanhoitoaluekohtaiset liitteet kattavat erilaiset ajanjaksot, ovat eri sairaanhoitoalueiden kunnat päivittäneet terveydenhuollon järjestämissuunnitelmat nyt eri tavoin.

HYKS-sairaanhoitoalueen kunnat ovat päivittäneet HYKS-alueen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman vuosiksi 2021-2025. Järjestämissuunnitelma tukee alueen kuntien yhteistyötä erityisesti erikoissairaanhoidon palvelujen rajapinnassa. Järjestämissuunnitelman strategisina

Valtuusto

17.12.2020

painopisteinä, joille järjestämissuunnitelmassa on määritelty yhteiset toimintamallit ja tavoitteet ja tavoitteille mittareita, ovat

- Kestävä talous
- Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut
- Kiireellinen vastaanottotoiminta ja yhteispäivystys
- Ikäihmisten palvelujen yhdyspinnan kehittäminen
- Integroivat digitaaliset ratkaisut ja
- Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon digitaalisten ratkaisujen kehittäminen kokonaisuutena

Strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutuminen varmistetaan vastuuparimallilla. Vastuuparimallissa kuntien ja HUSin yhteyshenkilöt nimetään strategiselta, taktiselta ja operatiiviselta tasolta.

Itä-Uudenmaan kunnat ovat tässä yhteydessä päivittäneet Itä-Uudenmaan järjestämissuunnitelman 2018-2021 alueellisten kehitystoimien tilanteen osalta.

Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa 2018-2022 on tässä yhteydessä päivitetty keskeisiä tavoitteita. Tavoitteiden asetannassa on pyritty painottamaan sote-uudistuksen kulmakiviä: palveluiden yhteensovittamista tarpeiden mukaisiksi kokonaisuuksiksi, digitaalisten palvelujen hyödyntämistä, tiedolla ohjauksen kehittämistä ja kustannusten kasvun hillitsemistä.

Lohjan sairaanhoitoalueen kuntien terveydenhuollon järjestämissuunnitelma 2021-2024 on kokonaisuudessaan päivitetty. Yhteisen sopimisen ja kehittämisen painopistealueet suunnitelmakaudella ovat:

- Länsi-Uudenmaan sote
- Tietojärjestelmät/tiedon integraatio
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Kotisairaala
- Palliatiivinen hoito
- Kotiutuminen
- Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja
- Yhteistyö ja työnjako palvelutuotannossa kiireellisen hoidon, lääkinnällisen kuntoutuksen, laboratoriopalvelujen ja kuvantamispalvelujen osalta.

Länsi-Uudenmaan kuntien terveydenhuollon järjestämissuunnitelma vuosille 2021-2025 on tässä yhteydessä päivitetty erityisesti Raaseporin sairaalan päivystysmuutosten takia. Sosiaali- ja terveysministeriön lupa ympäri- vuoro-kautisen perusterveydenhuollon päivystyksen järjestämiseen edellyttää päivystyksestä ja sen laajuudesta sopimista terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa. Sairaalan yhteispäivystyksen muuttuminen ympärivuoro-kautiseksi perusterveydenhuollon päivystykseksi ja päivystysmuutokseen liittyvä sairaalan toiminnallisen profiilin muutos heijastuvat myös alueen perusterveydenhuoltoon.

Valtuusto

17.12.2020

Liitteenä 6 on ehdotus HUS-Kuntayhtymän kuntien terveydenhuollon järjestämissuunnitelmaksi vuosiksi 2021–2025. Järjestämissuunnitelma koostuu viidestä osasta:

- HYKS-alueen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelma 2021-2025
- Itä-Uudenmaan järjestämissuunnitelma vv. 2018-2021, päivitys 2.6.2020
- Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma 2018-2022, päivitys 17.12.2020
- Terveydenhuollon järjestämissuunnitelma 2021-2024, HUS Lohjan sairaanhoitoalue, Karkkila, Lohja, Siuntio, Vihti
- Länsi-Uudenmaan kuntien terveydenhuollon järjestämissuunnitelma vuosille 2021-2025

Hallitus

Valtuusto päättää hyväksyä terveydenhuollon järjestämissuunnitelman.

Lisätiedot

Ylilääkäri Tapani Hämäläinen, s-posti [tapani.hamalainen\(at\)hus.fi](mailto:tapani.hamalainen(at)hus.fi)

Liitteet

Liite 6a: HYKS-alueen järjestämissuunnitelma 2021-2025

Liite 6b: Itä-Uudenmaan järjestämissuunnitelma 2018-2021

Liite 6c: Keski-Uudenmaan järjestämissuunnitelma 2018-2022

Liite 6d: Lohjan sairaanhoitoalueen terveydenhuollon järjestämissuunnitelma 2021-2024

Liite 6e: Länsi-Uudenmaan kuntien järjestämissuunnitelma

HUSin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset

Selostus

Kuntalain (410/2015, § 84 mom. 2) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa.

HUSissa ilmoitusvelvollisuus koskee hallituksen jäseniä ja varajäseniä, valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, lautakuntien puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia sekä hallituksen ja lautakuntien esittelijöitä. Myös talous- ja konsernijaoston jäsenet ja varajäsenet ovat ilmoitusvelvollisia.

Tarkastuslautakunta valvoo ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi (Kuntalaki 410/2015, § 121) vuosittain. Tarkastuslautakunta on siirtänyt toimivallan rekisterin ylläpidosta arviointijohtajalle (20.8.2018 § 46). Tarkastuslautakunta päätti 29.10.2020 (§ 46), että sidonnaisuusilmoitukset annetaan valtuustolle tiedoksi 17.12.2020.

Sidonnaisuusilmoituksia koskevaan rekisteriin on tehty joitakin muutoksia sen jälkeen, kun valtuusto sai ilmoitukset tiedoksi edellisen kerran (12.12.2019 § 37). Tämän jälkeen rekisteristä on poistettu Riikka Slunga-Poutsalon, Tiina Larssonin, Helka Hosian, Tuomas Tuuren ja Mikko Pörin sidonnaisuusilmoitukset luottamustehtävän päättymisen johdosta. Rekisteriin on lisätty seuraavien luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset: Seija Muurinen, Ceta Lehtniemi, Lauri Lukka, Eeva Honkanummi ja Saku Etholén. Vuoden 2020 aikana ilmoitustaan ovat päivittäneet Tom Böhling, Leena Luhtanen, Katrina Harjuhahto-Madetoja ja Reetta Vanhanen.

Julkisesta rekisteristä poistetut ilmoitukset säilytetään pysyvästi Kansallisarkiston päätöksen (AL/10361/07.01.01.03.01/2017) mukaisesti. Rekisteristä poistetut ilmoitukset ovat pyynnöstä saatavissa HUSin kirjaamosta tai HUSin ulkoisen tarkastuksen yksiköstä.

Sidonnaisuusilmoitukset on julkaistu osoitteessa
<https://hus.sidonnaisuusrekisteri.fi/>.

Tarkastuslautakunta

Valtuusto merkitsee tiedoksi HUSin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset.

Lisätiedot

Arviointijohtaja Pirjo Räsänen, s-posti pirjo.rasanen@hus.fi

Valtuusto

17.12.2020

11

Asianro HUS/2237/2017

Eron myöntäminen hallituksen jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali

Selostus

HUSin hallituksen jäsen Reetta Vanhanen pyytänyt 29.9.2020 päivätyllä sähköpostilla eroa luottamustehtävästään muuttuneeseen työtilanteeseen vedoten.

Hän edustaa hallituksessa Vihreä liitto rp:tä. Kuntalain 58 §:n 3 momentin mukaan hallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Perussopimuksen 9 §:n 1 momentin mukaan sairaanhoitopiiriä johtaa valtuuston alaisena hallitus, johon valtuusto valitsee toimikaudekseen viisitoista jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Lisäksi Helsingin yliopistolla on oikeus nimetä hallitukseen kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Valtuusto valitsee yhden hallituksen jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Kuntalain 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n 1. momentin mukaan kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Vaatimus koskee erikseen toimielimen jäseniä ja varajäseniä. HUSin hallituksessa on yhdeksän naisjäsentä ja kahdeksan miesjäsentä. Valittava henkilö voi olla kumpaa tahansa sukupuolta.

Hallitus

Valtuusto päättää

1. myöntää Reetta Vanhaselle eron hallituksen jäsenyydestä ja
2. valita Johanna Nuortevan uudeksi jäseneksi hallitukseen.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Eron myöntäminen HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali

Selostus

Lautakunnan jäsen Johanna Nuorteva Helsingistä on 16.11.2020 päivättyllä sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustehtävästään luottamustehtävien päällekkäisyydestä johtuen. Hän on edustanut lautakunnassa Vihreä liitto r.p:tä.

Perussopimuksen 4 §:n mukaan sairaanhoidon toiminnan organisoimiseksi sairaanhoitopiiri jakautuu kunnittain Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan ja muihin sairaanhoitoalueisiin. Yksi sairaanhoitoalueista on Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan sairaanhoitoalue, jonka virallisena lyhennyksenä käytetään nimitystä HYKS-sairaanhoitoalue. Sairaanhoitoalueeseen kuuluvat Espoo, Helsinki, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi ja Vantaa.

Perussopimuksen 10 §:n mukaan hallituksen alaisena sairaanhoitopiirissä toimivat sairaanhoitoalueiden toimintaa varten valtuuston toimikaudekseen asettamat lautakunnat. Jäsenet lautakuntaan tulee valita sairaanhoitoalueeseen kuuluvista kunnista.

HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnassa on 9-15 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi HYKS-sairaanhoitoalueen lautakuntaan valitaan kaksi jäsentä ja heille kaksi henkilökohtaista varajäsentä muihin sairaanhoitoalueisiin kuuluvista kunnista sekä Helsingin yliopiston nimeämänä yksi jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsenensä. Lautakunnan kokoonpanon tulee noudattaa suhteellisuusperiaatetta Helsingin yliopiston nimeämiä jäseniä lukuun ottamatta. Valtuusto päätti 30.8.2017 § 11, että HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnassa on kahdeksantoista jäsentä.

Lautakunnan kokoonpano tulee perussopimuksen 10 §:n 4 momentin mukaan muodostaa alueellisesti ja kielisuhteiden kannalta tasapuoliseksi siten, että jokainen jäsenkunta on edustettuna. Tätä sopimusmääräystä ei sovelleta jäseneseen, joka valitaan muihin sairaanhoitoalueisiin kuuluvista kunnista HYKS-sairaanhoitoalueen lautakuntaan eikä myöskään Helsingin yliopiston nimeämään jäseneseen.

Kuntalain 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Lautakunnassa on tällä hetkellä yhdeksän miesjäsentä ja yhdeksän naisjäsentä. Valittava henkilö voi olla kumpaa tahansa sukupuolta.

Hallitus

Valtuusto päättää

1. myöntää Johanna Nuortevalle eron HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja
2. valita Pilvi Nummelinin uudeksi jäseneksi HYKS-sairaanhoitoalueen lautakuntaan.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Eron myöntäminen HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali

Selostus

Lautakunnan jäsen Nelli Nurminen Helsingistä on 24.11.2020 päivätyllä sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustehtävästään, koska hän aloittaa palvelussuhteen HUSissa tammikuussa 2021. Hän on edustanut lautakunnassa Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p:tä.

Kuntalain 76 § 1 momentin mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin ei ole saman kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö.

Perussopimuksen 4 §:n mukaan sairaanhoidon toiminnan organisoimiseksi sairaanhoitopiiri jakautuu kunnittain Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan ja muihin sairaanhoitoalueisiin. Yksi sairaanhoitoalueista on Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan sairaanhoitoalue, jonka virallisena lyhennyksenä käytetään nimitystä HYKS-sairaanhoitoalue. Sairaanhoitoalueeseen kuuluvat Espoo, Helsinki, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi ja Vantaa.

Perussopimuksen 10 §:n mukaan hallituksen alaisena sairaanhoitopiirissä toimivat sairaanhoitoalueiden toimintaa varten valtuuston toimikaudekseen asettamat lautakunnat. Jäsenet lautakuntaan tulee valita sairaanhoitoalueeseen kuuluvista kunnista.

HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnassa on 9-15 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi HYKS-sairaanhoitoalueen lautakuntaan valitaan kaksi jäsentä ja heille kaksi henkilökohtaista varajäsentä muihin sairaanhoitoalueisiin kuuluvista kunnista sekä Helsingin yliopiston nimeämänä yksi jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsenensä. Lautakunnan kokoonpanon tulee noudattaa suhteellisuusperiaatetta Helsingin yliopiston nimeämiä jäseniä lukuun ottamatta. Valtuusto päätti 30.8.2017 § 11, että HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnassa on kahdeksantoista jäsentä.

Lautakunnan kokoonpano tulee perussopimuksen 10 §:n 4 momentin mukaan muodostaa alueellisesti ja kielisuhteiden kannalta tasapuoliseksi siten, että jokainen jäsenkunta on edustettuna. Tätä sopimusmääräystä ei sovelleta jäseneseen, joka valitaan muihin sairaanhoitoalueisiin kuuluvista kunnista HYKS-sairaanhoitoalueen lautakuntaan eikä myöskään Helsingin yliopiston nimeämään jäseneseen.

Kuntalain 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Lautakunnassa on tällä hetkellä yhdeksän miesjäsentä ja yhdeksän naisjäsentä. Valittava henkilö voi olla kumpaa tahansa sukupuolta.

Valtuusto

17.12.2020

Hallitus

Valtuusto päättää

1. myöntää Nelli Nurmiselle eron HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä,
2. valita Leea Halmetojan uudeksi jäseneksi HYKS-sairaanhoitoalueen lautakuntaan; ja
3. valita N.N. Leea Halmetojan uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi HYKS-sairaanhoitoalueen lautakuntaan.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Valtuusto

17.12.2020

14

Asianro HUS/1339/2020

Ilmoitusasiat

Selostus

Valtuuston seuraava kokous pidetään torstaina 10.6.2021 klo 9.00.
Kokous järjestetään sähköisesti Teamsin avulla, jos toisin ei erikseen
ilmoiteta.

Päätösesitys

Merkitään tiedoksi.